

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
Broj:
Nikšić,

Na osnovu člana 64 stava 10 Statuta Univerziteta Crne Gore , a u vezi sa članom 24 Pravila studiranja na master studijama, Vijeće Filološkog fakulteta na sjednici održanoj 07. septembra 2021. godine, donijelo je

ODLUKU

I

Prihvata se master rad na temu „Analiza žanra: apstrakti naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti” kandidatkinje Meri Perišić, Studijski program Engleski jezik i književnost.

II

Imenuje se Komisija za odbranu master rada u sljedećem sastavu :

Prof. dr Igor Lakić, mentor
Prof. dr Milica Vuković Stamatoviić, predsjednica Komisije
Doc. dr Marijana Cerović, članica

DEKANICA

Prof. dr Tatjana Jovović

**UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ**

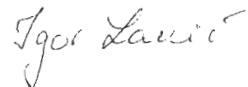
VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predlažem da Komisiju za odbranu magistarskog rada „Analiza žanra: apstrakti naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti“ kandidatkinje Meri Perišić (rođ. Krivokapić, broj indeksa 11/08), Studijski program za engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o jeziku, čine:

- Prof. dr Igor Lakić, mentor;
- Prof. dr Milica Vuković Stamatović, predsjednica Komisije;
- Docent dr Marijana Cerović, članica komisije.

Nikšić, 01.09.2021.

Prof. dr Igor Lakić

Studijski program za engleski jezik i književnost

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ			
PRIMLJENO:	6.09.2021		
ORG.JED.	BROJ	PRILOG	VRIJEDHOST
01	2288/1		

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta, Univerziteta Crne Gore, broj 01-1263 od 14.05.2021. godine imenovana je Komisija za ocjenu magistarskog rada „Analiza žanra: apstrakti naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti“ kandidatkinje Meri Perišić (rođ. Krivokapić, broj indeksa 11/08), Studijski program za engleski jezik i književnost, smjer: nauka o jeziku, u sljedećem sastavu: prof. dr Igor Lakić, prof. dr Milica Vuković Stamatović i docent dr Marijana Cerović. Komisija Vijeću podnosi

Izvještaj o ocjeni magistarskog rada

Magistarski rad „Analiza žanra: apstrakti naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti“ kandidatkinje Meri Perišić napisan je na 121 strani. Pored sažetog prikaza rada u formi *apstrakta* na crnogorskom i engleskom jeziku koji se nalazi na samom početku, uvodne napomene date su u okviru *Polaznih osnova* koje ujedno predstavljaju i prvo poglavlje rada. Osnovna struktura rada nadalje sadrži uvodni dio koji sačinjavaju sljedeća dva poglavlja: *Analiza diskursa* i *Analiza žanra*. Nakon toga slijedi šest poglavlja koja ujedno čine i samu okosnicu rada: *Apstrakti naučnih članka iz oblasti odbrane i bezbjednosti - analiza, Stav I – Predstavljanje teme, Stav II – Predstavljanje analitičkog okvira, Stav III – Predstavljanje ishoda analize i Stav IV – Ključne riječi*, kao i posljednje, deveto poglavlje, *Diskusija i zaključak*.

Koncepcija rada

U okviru prva tri poglavlja (*Polazne osnove, Analiza diskursa i Analiza žanra*), koja ujedno predstavljaju i uvodni dio rada, kandidatkinja predstavlja osnovne principe i daje definiciju ključnih termina iz oblasti analize diskursa i analize žanra na kojima zasniva svoje istraživanje.

U prvom poglavlju nazvanom *Polazne osnove*, kandidatkinja ističe značaj analize diskursa i analize žanra, te opisuje predmet i motiv istraživanja. Takođe precizira sadržinu i cilj svakog od devet poglavlja rada.

U drugom poglavlju koje je naslovljeno *Analiza diskursa*, kandidatkinja Perišić opisuje kratak istorijski razvoj ove discipline, predstavljajući glavne karakteristike Britanske i Američke škole diskursa, te daje definiciju termina poput pisanog i govornog diskursa. Nakon toga primjerima ilustruje različite modele tematske organizacije teksta koji su joj tokom istraživanja poslužili kao osnova za pronalaženje nešto kompleksnijeg modela po kojem su pisani apstrakti naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti.

U trećem poglavlju pod nazivom *Analiza žanra* kandidatkinja se bavi definicijom i opisom osnovnih principa analize žanra, kao i ključnih termina iz predmetne oblasti, poput diskursne i gorovne zajednice, žanra, zadatka u učenju jezika i akademskog diskursa. Pored toga, ona predstavlja modele organizacione strukture uvoda naučnih članaka do kojih su došli Svejlz (1990) i Lakić (1999). U završnom dijelu ovog poglavlja kandidatkinja ukazuje na definiciju apstrakta i njegovu podjelu prema glavnim karakteristima, te daje sumarni pregled prethodnih istraživanja iz oblasti analize apstrakata naučnih članaka kao posebnog žanra, što ujedno ima funkciju uvoda u analizu apstrakata naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti. Poglavlje zaključuje prikazom Batijinog i Hajlendovog modela tematske organizacije apstrakata naučnih članaka koji predstavljaju dva kroz literaturu najpoznatija ovakva modela.

U okviru poglavlja četiri pod nazivom *Apstrakti naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti - analiza*, opisani su korpus i primjenjene naučne metode, definisane su hipoteze, te istaknute opšte odlike apstrakata naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti. U zaključku je predstavljen model tematske organizacije apstrakata naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti, koji je ilustrovan tipičnim primjerom iz odabranog korpusa.

Poglavlja pet, šest, sedam i osam kandidatkinja koristi kako bi pojedinačno opisala svaki od ukupno četiri stava iz modela organizacione strukture apstrakata naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti koje je definisala tokom istraživanja.

Poglavlje pet pod nazivom *Stav I – Predstavljanje teme*, kandidatinja koristi kako bi opisala prvi stav modela organizacione strukture predmetnih apstrakata i u okviru njega opisuje pet različitih faza, tj. načina na koji autori apstrakata predstavljaju temu naučnog rada, a to su: (1) isticanje ili opis teme, (2) isticanje interesovanja ili važnost same teme, (3) navođenje prethodnog

istraživačkog rada, (4) naglašavanje nedostataka u prethodnom istraživanju ili (5) postavljanje jednog ili više pitanja u vezi sa temom. Kandidatkinja potom navodi osnovne karakteristike svake navedene faze koje potkrijepljuje primjerima, te nudi statistički prikaz njihove prisutnosti u korpusu, dok u drugom dijelu poglavlja predstavlja osnovna sintaksička obilježja ovog stava uz poseban osvrt na upotrebu glagolskih vremena. Ovdje navodi da je zajednički imenitelj sintaksičkih obilježja stava I kompleksna struktura rečenice, data obično u vidu složene zavisne rečenice (*complex sentence*) koja sadrži vremensku, dopusnu, participsku, kontrastivnu, uzročnu ili relativnu klauzu na početku ili kraju, dok je sa druge strane najčešće primjetna upotreba *Simple Present Tense* i *Present Perfect Tense*.

U okviru poglavlja šest pod nazivom *Stav II – Predstavljanje analitičkog okvira*, kandidatkinja opisuje drugi stav iz modela retoričke organizacije predmetnih apstrakata i izdvaja tri faze kao tri različita načina za realizaciju ovog stava, a to su: (1) opis istraživačkog rada, (2) isticanje cilja i/ili doprinosa rada i (3) opis metodologije. Kandidatkinja potom navodi osnovne karakteristike svake navede faze koje potkrijepljuje primjerima, te nudi statistički prikaz njihove prisutnosti u korpusu, dok u drugom dijelu poglavlja predstavlja osnovna sintaksička obilježja ovog stava uz poseban osvrt na upotrebu glagolskih vremena. U tom dijelu ukazuje na činjenicu da struktura najvećeg broja rečenica koje čine ovaj stav (osim u slučajevima kada on sadrži samo jednu zavisnu klauzu) najčešće odgovara uobičajenoj sintaksičkoj strukturi engleskog jezika, to jest sadrži subjekat + glagol + objekat (S+V+O), ali uz manji ili veći broj određenih dopuna i/ili priloških odredbi, te da je subjekat frekventno u vidu imeničke fraze. Što se tiče glagolskih vremena, najfrekventnija je upotreba *Simple Present Tense* što je u suprotnosti sa ranijim istraživanjima koja su ukazivala na najčešću upotrebu *Simple Past Tense*.

Poglavlje sedam pod nazivom *Stav III – Predstavljanje ishoda analize* ima za cilj da prezentuje glavne karakteristike stava tri iz modela retoričke organizacije predmetnih apstrakata. Kandidatkinja Perišić navodi da se ovaj stav realizuje kroz dvije odvojene faze (1) navođenje rezultata i/ili zaključaka i (2) davanje preporuka, kao i da, za razliku od Batijinog i Hajlendovog modela, one ne predstavljaju dva odvojena stava. Kandidatkinja potom navodi osnovne karakteristike svake navede faze koje potkrijepljuje primjerima, te nudi statistički prikaz njihove prisutnosti u korpusu, dok u drugom dijelu poglavlja predstavlja osnovna sintaksička obilježja ovog stava, uz poseban osvrt na upotrebu glagolskih vremena. Ona potom ističe da struktura najvećeg broja rečenica najčešće odgovara uobičajenoj sintaksičkoj strukturi engleskog jezika, to

jest sadrži subjekat + glagol + objekat (S+V+O), ali uz manji ili veći broj određenih dopuna i/ili priloških odredbi, dok je najistaknutija sintaksička karakteristika ovog stava frekventna upotreba *that clauses*. Od glagoskih vremena najfrekventnija je upotreba *Simple Present Tense*, dok za razliku od prethodnih stavova kada to nije bio slučaj, za ovaj stav se vezuje karakteristična upotreba modalnih glagola.

Kandidatkinja u okviru poglavlja osam *Stav IV – Ključne riječi* opisuje i posljednji stav iz modela retoričke organizacije predmetnih apstrakata i ističe da ovaj stav predstavlja novinu u odnosu na strukturu Batijinog i Hajlendovog modela kod kojih i ne postoji, dok ga ona u svom korpusu pronalazi u 100% slučajeva. Ona nadalje zaključuje da su kjučne riječi u svim slučajevima imenice (*nouns*), složenice (*compound nouns*) koje su nastale spajanjem ili kombinacijom dvije ili više riječi ili imeničke fraze.

U posljednjem, devetom poglavlju *Diskusija i zaključak*, kandidatkinja Perišić predstavlja dobijene rezultate istraživanja i izvodi zaključke na osnovu njih, te vrši komparativnu analizu u odnosu na rezultate prethodnih istraživanja.

Literatura sadrži sve reference koje se pominju u radu (ukupno 67 referenci, kao i dva dodatna internet izvora).

Metode i predmet istraživanja

Kandidatkinja Meri Perišić kao predmet istraživanja postavlja utvrđivanje retoričke organizacije apstrakata naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti, sa ciljem da ukaže na postojanje ili odsustvo određenog obrasca po kojem su apstrakti napisani i tematski organizovani. Kako bi to postigla, kandidatkinja u radu koristi kroz literaturu već dobro oprobane i dokazane metode upotrebljavane za potrebe vršenja analize ove vrste žanra. Služi se deduktivnom metodom, polazeći od makrostrukture ka mikrostrukturi. Naime, kao polaznu osnovu za analizu apstrakata na markonivou, tj. za definisanje tematske i retoričke organizacije teksta kao cjeline, koristi dva modela: Batijin model koji se sastoji od 4 stava (utvrđivanje svrhe, opis metodologije, pregled rezultata i predstavljanje zaključaka) i Hajlendov model koji se sastoji od pet stavova (uvod, svrha, metod, rezultati, zaključak). Za razliku od one na makronivou, analizu na mikronivou usmjerava na analizu sastavnih djelova teksta i ispituje njihove lingvističke karakteristike dajući sintaksički i leksički opis svakog stava posebno.

U okviru rezultata kandidatkinja navodi da bi dalji pravci u istraživanju mogli za predmet uzeti apstrakte srodnih naučnih članaka koji su napisani na nekom drugom jeziku, a koji bi eventualno mogli imati drugačiju strukturu i/ili lingvističke karakteristike. Takođe, navodi da bi se kao budući predmet istraživanja mogla uzeti u obzir i uporedna analiza apstrakata iz oblasti odbrane i bezbjednosti na engleskom i nekom drugom jeziku.

Istraživačka pitanja

Kandidatkinja u radu polazi od dvije osnovne pretpostavke, a to su (1) da će apstrakti naučnih radova u oblasti odbrane i bezbjednosti imati svoju specifičnu strukturu, donekle različitu od strukture apstrakata iz drugih oblasti, imajući na umu karakteristike same discipline i (2) da će apstrakti imati učestalu upotrebu imeničkih fraza s obzirom na koncepte koji karakterišu oblasti odbrane i bezbjednosti. U tom pravcu i u cilju dokazivanja prve pretpostavke, kandidatkinja Perišić je kao polaznu osnovu iskoristila dva modela do kojih su došli autori Batija i Hajlend i došla do saznanja da model apstrakata iz predmetne oblasti zaista sadži određene razlike u odnosu na njih. Jedan od prvih zaključaka do kojeg je došla na osnovu dobijenih rezultata jeste da se njen model, uprkos činjenici da sadrži ukupno četiri stava kao i Batijin, ipak, u većoj mjeri poklapa sa Hajlendovim modelom. Prvi stav koji je nazvan „Predstavljanje teme“ podudara se sa Hajlendovim prvim stavom (uvod), jer je njihova komunikativna namjera ista. Prva razlika je, međutim, u tome da su drugi i treći stav iz Hajlendovog modela (svrha i metodologija) u njenom modelu spojeni u jedan, imajući u vidu da se često nalaze u međusobnoj kombinaciji, te je na taj način definisala stav II „Predstavljanje analitičkog okvira“. Drugu razliku prepoznala je već kod trećeg stava svog modela, gdje ponovo nalazi spajanje Hajlendovog četvrtog i petog stava (proizvod i zaključak) u jedan i dobija „Predstavljanje ishoda analize“. Kao najveću razliku, to jest novinu u odnosu na oba modela, kandidatkinja izdvaja stav IV „Ključne riječi“ koji u prethodno navedena dva modela ne postoji. Pored toga, svaki od stavova iz njenog modela, sem stava IV, sadrži od dvije do pet faza.

S druge strane, kako bi dokazala tvrdnje iz druge pretpostavke, kandidatkinja Meri Perišić u okviru analize na mikronivou obraća posebnu pažnju na upotrebu imeničkih fraza i dolazi do zaključka da je njihova upotreba u okrivu svakog od četiri stava izuzetno frekventna.

Zaključak komisije

Magistarski rad „Analiza žanra: apstrakti naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti“ kandidatkinje Meri Perišić predstavlja vrlo uspješno sprovedenu analizu apstrakata naučnih radova iz oblasti bezbjednosti i odbrane. Kandidatkinja je analizu uradila vrlo detaljno i sistematično, zauzimajući kritički stav prema postojećim modelima strukture apstrakata naučnih radova u drugim oblastima i kreirajući sopstveni model na osnovu sprovedene analize. Istovremeno, kandidatkinja je pokazala odličan smisao za lingvistička istraživanja i analitički pristup u radu.

Metodologija koja je korišćena u radu je dovela do uspješnih rezultata, koji su jasno i na naučno zasnovan način obrazloženi i potkrijepjeni odgovarajućim primjerima. Korišćena je novija i relevantna literatura u oblasti analize diskura i analize žanra.

Komisija stoga daje pozitivno mišljenje na magistarski rad „Analiza žanra: apstrakti naučnih članaka iz oblasti odbrane i bezbjednosti“ kandidatkinje Meri Perišić (rođ. Krivokapić, broj indeksa 11/08) i predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da ovaj izvještaj prihvati i kandidatkinji odobri odbranu rada.

Komisija,

Prof. dr Igor Lakić, mentor

Prof. dr Milica Vuković Stamatović, predsjednica Komisije

Docent dr Marijana Cerović, članica komisije

PRIMLJENO: 6.09.2021.			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	2288		